

ПІВ

ОКРЕМО (з іменником у родовому відмінку однини (кого? чого?):
пів аркуша, пів години, пів Києва, пів ями

РАЗОМ (з іменником у називному відмінку однини (хто? що?)) становить єдине поняття і не виражає значення половини: **піваркуш, південь, півзахист, півострів, півмісяць**

НАПІВ І ПОЛУ завжди разом:
напівправа, полукіпок

ПРАВОПИС іменників ЖІНОЧОГО РОДУ

на **-ТЬ** після приголосного + кров, любов, осінь, сіль, Русь, Білорусь можуть мати два закінчення у родовому відмінку однини (кого? чого?):

гідність – гідности, гідності;
незалежність – незалежности, незалежності;
смерть – смерти, смерті;
крови (-і), любови (-і), осени (-і), соли (-і), Руси (-і), Білоруси (-і)

ТВОРЕННЯ ФЕМІНІТИВІВ

-К-

більшість основ: позивачка, відповідачка, спеціалістка, секретарка, авторка, редакторка, директорка, міністерка...

-ИЦ-

- основа слова на **-ник**: керівник – керівниця; начальник – начальниця; заступниця, помічниця, представниця...

- основа слова на **-ень**: учень – учениця...

-ИН-

- основа слова на **-ець**: законодавець – законодавчиня; митець – мисткиня...

- основа слова на приголосний: майстер – майстриня, філолог – філологиня...

-ЕС-

рідковживаний суфікс: поет – поетеса; патрон – патронеса...

Шостий апеляційний адміністративний суд

НОВІ ПРАВИЛА
ПРАВОПИСУ
УКРАЇНСЬКОГО

УЖИВАННЯ ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ

Органи влади, об'єднання, установи, агентства

• у складених назвах інформаційних агентств усі слова, крім родового найменування, пишемо з великої букви й без лапок:

агентство Українські Національні
Новини

• з малої букви пишемо традиційні, неофіційні назви законодавчих, державних, представницьких органів, органів міжнародних організацій, які періодично скликаються:
меджліс, конгрес, національні збори,
парламент, сейм, сенат

• з малої букви пишемо назви закладів, організацій, органів влади і т. ін., що вживаються у множині:
міністерства України, інститути Національної академії наук, комітети Верховної Ради України

• назви частин, відділів, відділень, секторів та інших підрозділів установ, організацій, а також слова актив, збори, з'їзд, конференція, президія, сесія, симпозіум, рада (інституту тощо) пишемо з малої букви:
сесія Хмельницької міськради

Товарні знаки, марки виробів

• назви виробничих марок технічних виробів беремо в лапки і пишемо з великої букви:
автомобілі «Нісан», літак «Мрія»

• назви самих виробів беремо в лапки і пишемо з малої букви:
«нісан», «мрія»

Поняття, пов'язані з інтернетом

• назви сайтів без родового слова пишемо з малої букви:
твітер, гугл

• назви сайтів з родовим словом пишемо з великої букви та в лапках:
мережа «Фейсбук», енциклопедія «Вікіпедія»

• назви сайтів, ужиті як назви юридичних осіб, пишемо з великої букви та без лапок:
РНБО ввела санкції проти Яндекса

НАПИСАННЯ СЛІВ разом

абро-, авіа-, авто- («само», «автоматичний»), агро-, аеро-, аква-, алко-, арт-, астро-, аудіо-, біо-, боди-, боді- (перед голосним), веб-, геліо-, гео-, гідро-, дендро-, екзо-, еко-, економ-, етно-, вро-, зоо-, ізо-, кібер-, мета-, метео-, моно-, мото-, нарко-, нео-, онко-, палео-, пан-, пара-, поп-, прес-, псевдо-, соціо-, теле-, фіто-, фолк- (фольк-), фоно- та ін.

*артоб'єкт, вебсайт,
екоорганізація, кібератака,
попартист, пресслужба,
пресконференція*

архі-, архи-, блиц-, гіпер-, екстра-, макро-, максі-, міді-, мікро-, міні-, мульти-, нано-, полі-, преміум-, супер-, топ-, ультра-, флеш-

*топсписок, флешпам'ять,
бліцопитування*

анти-, віце-, екс-, контр-, лейб-, обер-, штабс-, унтер-

*віцепрем'єр, ексміністр,
лейбгвардієць*

АЛЕ

(з власною назвою пишемо через дефіс: екс-Югославія)

НАГАДУЄМО

Написання слів разом

- якщо число передається літерами: п'ятиденний строк, тринадцятий
- 1-ою частиною є незмінна основа іншомовного походження на O, A: відеофільм, радіокомітет, медіаслужба

НАГАДУЄМО

Написання слів через дефіс:

- бізнес, блок, буй, дизель, допінг, дур, жар, інтернет, козир, компакт, крекінг, піар, розрив, фан, фітнес, чар: **бізнес-план, допінг-контроль, інтернет-видання, компакт-диск, піар-кампанія, фан-клуб**
- ініціальна абревіатура, написана великими або малими літерами, з будь-яким словом: **е-декларування, ДНК-експертиза**
- якщо число передається цифрами: **5-денний строк, 3-тисячний борг**

ЗАПАМ'ЯТАЙМО:

**золото-валютний, священник,
ірій-ірій, ірод-ірод**

НАГАДУЄМО

- компонент ТОП- із числівниками не поєднуваний: **10 топменеджерів, але не топ-10 менеджерів**
- поєднання слів зі значенням **приблизності** або **певних числових меж** можуть складатися з двох числівників, позначених цифрами. У такому разі між ними ставимо тире: **3–4 дні, учні 8–10 класів**

ПРАВОПИС СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Російські прізвища

(Донской, Трубецкой) змінюємо на прикметниковий варіант, що відповідає нормам творення прикметників в українській мові: Донський, Трубецький
Виняток – Лев Толстой

Передача звуків [g]

у прізвищах та іменах може передаватися 2-ома шляхами:
[r] – адаптація до звукового ладу української мови

або

[r] – імітації іншомовного [g]:
Вергілій – Вергілій, Гете – Гете,
Гуллівер – Гуллівер

[th]

у словах грецького походження передаємо звичайно буквами [т] і [ф]: аптека, театр, теорія; ефір, міф, логарифм
У другому випадку можлива орфографічна варіантність на зразок: анафема – анатема, дифірамб – дитирамб, ефір – етер, кафедра – катедра, логарифм – логаритм, міф, міфологія – міт, мітологія, Афіни – Атени

[j]

звичайно передаємо відповідно до вимови іншомовного слова буквою й, а в складі звукосполучень [je], [ji], [ju], [ja] – буквами **є, ї, ю, я**: мозаїка, лояльний, пляєда, феєрверк, ін'єкція, **ПРОЄКТ, ПРОЄКЦІЯ**, суб'єкт, траєкторія

[au]

у словах, що походять із давньогрецької мови, можлива орфографічна варіантність [ay] і [ав] на зразок: аудієнція – авдієнція, аудиторія – авдиторія, лауреат – лавреат, пауза – павза, фауна – фавна

[ck]

у словах англійського, німецького, шведського та ін. походження передаємо звуком [к] без подвоєння: Дікенс, Текерей, Бекі